

A HTMT HÍREI

A Magyar Tudományos Akadémia elnökének állásfoglalása

Maróth Miklósnak, az ELKH elnökének egy február 24-i találkozón mutattam be elképzeléseimet a kutatóhálózat optimális működtetésével kapcsolatban az MTA Székházban. A megbeszélést Maróth elnök úr kezdeményezte több közös probléma megoldása érdekében. Elnök úr kérte, hogy írásban is tájékoztassam azokról az elképzeléseimről, amelyek célja a Magyar Tudományos Akadémia és az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat közötti megoldatlan kérdések átfogó rendezése. [...] Az ELKH és az MTA számára egyaránt elfogadható feltételek csak az ELKH és az MTA elnökének közös előterjesztése esetén számíthatnak a Kormány támogatására. Az Akadémia a 2019. szeptember előtti kutatási hálózati működés tapasztalatait is szem előtt tartva nem a korábbi helyzet visszaállítására törekszik, hanem egy új, konszenzusos modell kialakítását kezdeményezi...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Bemutatjuk az MTA új külső tagjait

Száztíz, a közös akadémiai jelöltlistára felkerült kutató közül választotta meg az Akadémikusok Gyűlése az MTA új rendes, levelező, külső és tiszteleti tagjait május 3-án, kedden. Az új akadémikusokat a választás után bemutatták a Magyar Tudományos Akadémia 195. közgyűlésén is. [...] Az Magyar Tudományos Akadémia új külső tagjait a tudományos osztályok sorrendjében: Csernicskó István, Grabócz Márta, ifj. Székelyhidi László, Szendrei Ágnes, Kiss Levente, Littmann László, Lukács L. Gergely, Solymosi László, Élesztős Pál, Hacki Tamás, Karsai Gábor, Laurency Gábor, Lindner Ernő, Paizs Csaba, Ivics Zoltán, Roska Botond, Bíró A. Zoltán, Hargittai Eszter, Dunkl István, Miklós László, Tari Gábor, Holczer Károly, Kunszt Zoltán...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Kovács Kálmán, az MTA külső tagja

Sajnálattal tudatjuk, hogy Kovács Kálmán az MTA külső tagja, Kanadában tevékenykedő orvos, tudós április 27-én elhunyt Torontóban. Kovács Kálmán 1926. július 11-én született Szegeden. Orvosi diplomáját (MD) a Szegedi Orvostudományi Egyetemen szerezte. [...] Kovács professzor úr fő kutatási területe az endokrin patológia, elsősorban az agyalapi mirigy és daganatainak patológiája. Számos folyóirat szerkesztőbizottsági tagja és szerkesztő helyettese, illetve az Endocrine Pathology Journal-nek volt alapító szerkesztője...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Tudománnyal a világ körül videósorozat: Mócsy Ágnes elméleti fizikus (New York)

Tudománnyal a világ körül - Magyar tudósok az Egyesült Államokban címmel készített videó sorozatot Novák Tamás és Oláh Olívia. A "Magyar Tudósok - USA" youtube csatornán megosztott videók közül az első: Mócsy Ágnes elméleti fizikus (New York) lenyűgöző életpályája során számtalan európai és amerikai városban élt és kutatott, különböző fizikai témákban. Hosszú időn keresztül érdeklődése középpontjában a nagy energiájú nukleáris folyamatok álltak, különösen az Ősrobbanást követő anyagképződés. Az utóbbi időszakban a tudomány művészi eszközökkel történő értelmezése és bemutatása foglalkoztatja, ezen kívül dokumentumfilmeket is forgat. Brooklyni otthonában mesélt életéről...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Tudományos vitadélután a Rákóczi-főiskolán

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány együttműködve Jövőt formáló tudomány címmel tudományos vitadélutánat szervezett az online térben május 12-én. Csernicskó István, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora, az MTA külső tagja és a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács elnöke köszöntőbeszédében a kutatás, illetve a kutatással kapcsolatos viták fontosságát emelte ki. [...] A vitadélután során négy elismert szakember tartott előadást elsősorban a Zrínyi Iлона Kárpátaljai Magyar Szakkollégium ösztöndíjasai, a XVI. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferencia előadói, főiskolás hallgatók, valamint fiatal kutatók számára. [...] Kocsis Károly (Magyar Tudományos Akadémia, az MTK EB elnöke) Magyarország és a magyarok. Az állam- és etnikai tér viszonya az elmúlt évezredben hazánk területén című előadását Kontra Miklós (Károli Gáspár Református Egyetem) Jövőt formáló nyelvi nevelés című értekezése követte...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Az átmenet bizonytalanságáról Rimaszombatban

Május 12-én Rimaszombatban is megszervezték Simon Attila Az átmenet bizonytalansága – Az 1918/19-es impériumváltás Pozsonytól Kassáig című kötetének a bemutatóját a Csillagházban. A könyvről és arról, hogyan zajlott le Rimaszombatban és Gömörben az 1918/19-es államfordulat, Nyitrai Nóra beszélgetett Simon Attilával, a Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatójával és a Selye János Egyetem tanszékvezető docensével, az MTA külső tagjával. A könyvbemutatót a Fundament Polgári Társulás szervezte. [...] Simon Attilát történészként a kíváncsiság hajtotta. „Volt bennem valamiféle belső nyugtalanság, hogy ezt a témát fel kell dolgoznom. A könyveimet úgy szeretem írni, hogy az szakmailag megalapozott, de a nagy közönség számára is emészthető legyen” – mondta. [...] A bizonytalanság érzése volt a legmeghatározóbb ebben a korban...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kompetencia- és tudástranszfer az oktatásban - XI. tudományos ülészek

A BBTE Pszichológia és Neveléstudományi Kar, Székelyudvarhelyi kihelyezett tagozat Kompetencia- és tudástranszfer az oktatásban - XI. tudományos ülészek címmel konferenciát tart. Az eseményen több mint két tucat szakember osztja meg kutatásainak legújabb eredményeit a közönséggel. A konferencia helyszíne a BBTE, Székelyudvarhelyi Kihelyezett Tagozat, Budvár utca, 2. szám alatt, 2022. május 17. 8:30-tól...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Artes Liberales előadássorozat: Szilágyi Tibor előadása

Agyunkban mintegy százmilliárd idegsejt kommunikál egymással parányi elektromos és kémiai jelek segítségével. Vajon miként lesz ezekből a jelekből magasabb rendű magatartás? Az egyedi sejtek működésének megértése önmagában nem magyarázza a viselkedésszintű jelenségeket. Az információ belső kódolását pontos időzítéssel együttműködő, dinamikus változó neuroncsoportok teszik lehetővé. Szilágyi Tibor orvos, a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem oktatója előadásában bemutatja, hogy a szinkron működő idegsejtek milyen mérhető elektromos hullámokat keltenek az agyban, illetve felvillant néhány eredményt arról, hogy ezen elektromos jelek alapján mit sikerült eddig megfejteni az idegi kódrendszerből. Az eseményt 2022. május 16-án 18.00 órától, Zoom alkalmazásban követheti...” Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Recenzió: Ukrajna újabb színe és változása – a háború mindig messze van

Az ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetének munkatársának, Szerbhorváth György recenziója Fedinec Csilla – Font Márta – Szakál Imre – Varga Beáta: Ukrajna története: régiók, identitás, államiság c. kötetéről. [...] A magyar média ingerküszöbét legfeljebb az érte el, hogy a 2014-én elkergetett, oroszpartí Viktor Janukovics haciendáján még a vécékefe is aranyból volt. Meg visszaemlékezhetünk egy korábbi miniszterelnöknőre, Julija Timosenkora, aki mintegy az ukrán népi hagyományokat követve fonta be a haját, üdítő módon hatva a KGB-zakós posztszovjet politikusok dizájncenterében. Ennyi, nem több érte el a magyar közvéleményt. Ukrajna messze van, pedig a magyar határtól egy centire...” Forrás: Atlatszo.hu: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

90 feletti résztvevő a jubileumi Verőfény vers-és prózamondó vetélkedőjén

Magas részvétellel május 14-én tartotta meg a Bécsi Magyar Iskola Verőfény vers-és prózamondó vetélkedőjét. Az Ausztriai Magyar Egyesületek Központi Szövetsége égisze alatt működő iskola egyúttal megünnepelte a rendezvény 25. jubileumát. A bécsi Collegium Hungaricumban tartott eseményre a korábbi évekhez hasonlóan nemcsak a Bécsi Magyar Iskola diákjait várták. A jubileumi szavalóversenyen Ausztria számos városából – a többi között Linz és Graz magyar iskoláiból, Vorarlbergből –, de Délvidékről és Felvidékről is voltak diákok...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

133. Grázi Magyar Bál

Immáron 133. alkalommal szervezi meg a Grázi Magyar Egyesület 2022. május 14-én a helyi magyarság egyik legfontosabb programját. A „Grázi Magyar Egyesület” 1888-ban épp a bál megszervezése okán alakult meg, és ezt az eseményt még a háború idején is megtartották, egyedül az elmúlt évben maradt el, a koronavírus miatti járvány kapcsán hozott intézkedések nyomán. [...] A bál szervezését február elején kezdték meg. Erdei Bea, a Grázi Magyar Egyesület vezetőségi tagja elmondta, hogy várhatóan a rendezvény résztvevőinek száma ezúttal is eléri, vagy akár meg is haladja majd az 500 főt, hisz az esemény utáni érdeklődés óriási...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Délibáb táncház Oberhofer Fritz emlékére

A Délibáb Bécsi Magyar Kultúregyesület pénteken, május 13-án este táncházat tartott régi vezetőjük és barátjuk, az idén 10 éve, 2012. május 16-án elhunyt Oberhofer Fritz emlékére. Oberhofer, aki a Délibáb megálmodója, művészeti vezetője volt, emellett az ORF munkatársaként is dolgozott, de a magyar népcsoporttanács tagjaként is ismert és szeretett személy volt az ausztriai magyarság

körében. Ugyancsak tagja volt a Burgenlandi Magyar Kultúregyesületnek valamint az Ausztriai Magyar Szervezetek Kerekasztalának is [...] mondta Kilyénfalvi Gábor, a Délibáb vezetője...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Podcast: Mozgókönyvtárak fesztiválja a Muravidéken

Szlovéniában 13 „bibliobusz” működik, melyek havonta több mint 830 települést látogatnak. [...] A muraszombati könyvtár busz programja 1995-től működik. [...] A hétvégén a Muravidéken zajlik a Mozgókönyvtárak 21. nemzetközi konferenciája és fesztiválja. A kétnapos program ma délelőtt bibliobusz-felvonulással kezdődött, majd a délután során tanácskozással folytatódott, ahol szlovén, magyar, horvát, szerb és finn könyvtárosok cseréltek tapasztalatot a témában...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Zala György-konferencia a lendvai Városházán

A Lendva Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség (LKMNÖK) 2008 óta minden évben Zala György szobrászművész születésének évfordulója alkalmából rendezvényekkel emlékezik az Alsólendván született nagy alkotóra. Az idei kétnapos megemlékezés szakmai konferenciával kezdődött a Városháza dísztermében, majd vándorkiállításal, valamint a Zala György-szobor megkoszorúzásával folytatódott. Wachler Tamás, a Steindl Imre Program vezérigazgatója előadásában felvázolta a Kossuth tér arculatának változásait a különböző történelmi korszakokon keresztül. Elek Imre és Polgár Botond szobrászművészek Zala két monumentális szobrának (Gróf Tisza István és Gróf Andrássy Gyula emlékművei) a rekonstrukcióját mutatták be. Kostyál László, a Göcseji Múzeum igazgatója A magyar szobrászat „Strobl-korszaka” című tanulmányából tartott előadást, Göncz László muravidéki történész, az MTA köztestületének külső tagja pedig Zala György jelképes hazatéréséről osztotta meg gondolatait. Pisnjak Atilla, aki egyben a konferencia moderátora is volt, előadásában a jövőre összpontosított...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Székely András Bertalan nemzetiségkutató esszé- és tanulmánykötetének bemutatója a Lendván

Székely András Bertalan mintegy 40 éve foglalkozik kisebbség és nemzetiségkutatással. Legújabb esszé és tanulmánykötete tavaly jelent meg, hat fejezetet foglal magába, és a Kárpát-medence feldolgozása bemutatása mellett az amerikai diaszpórával is foglalkozik. [...] A Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület szervezésében Székely András Bertalan nemzetiségkutató és művelődésszociológus Kárpáton innen, tengeren túl című átfogó esszé- és tanulmánykötetét mutatták be csütörtökön a Lendvai Könyvtárban...” Forrás: Rtvsllo.si: [teljes cikk >](#)

Fennállásának 40. évfordulóját ünnepelte a kapcai József Attila Művelődési Egyesület

Május 7-én ünnepelte fennállásának 40. évfordulóját a kapcai József Attila Művelődési Egyesület. A hímzéskiállítással és gazdag kulturális műsorral egybekötött rendezvényen, amelyen magyarországi és felvidéki vendégek is felléptek, elismeréseket adtak át a csoporttagok odaadó munkájáért és a népi hagyomány őrzéséért. Mint általában a többi muravidéki faluban, Kapcán is a 80-as évek elején – itt 1981-ben – alakult meg a művelődési egyesület, amely József Attila nevét vette fel. Az egyesület vezetését, amely nagy felelősséggel járt, az évek alatt többen is vállalták: Lebar Irén, Zagorec-Csuka Judit, Varga Teréz, Koter Gizela és Kolenko Alenka. Herzenjak Marija három évig volt az egyesület alelnöke, 12 éve pedig a szervezet élén áll...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: Zrínyi Miklós és kora

A Pomurje Horvát Kultúregyesület „Történelem!” című képzőművészeti kiállításának megnyitásával kezdetét vette a 15. horvát kultúrnap alkalmából rendezett eseménysorozat Lendván, amely május 27-én ér véget Zrínyi Miklós emlékművének leleplezésével a Horvát Kulturális Központban...” Forrás: Nepujstag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Diplomáciai nézeteltérés Magyarország és Horvátország között

A horvát külügyminisztérium valamit félreértett - reagált Menczer Tamás államtitkár arra, hogy kedden bekérték a horvát külügybe a zágrábi magyar nagykövetet Orbán Viktor miniszterelnöknek az Oroszországgal szemben tervezett európai unió olajembargóval kapcsolatos egyik kijelentése miatt. [...] A Horvát Állami Levéltár is beszállt a mini diplomáciai botrányba, ami Orbán Viktor pénteki rádiónyilatkozata miatt tört ki. Az intézmény magyar miniszterelnök kijelentésére reagáló Facebook-közleménye szerint Magyarországnak „senki nem vehette el a tengerét, mert nem is volt neki...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#)

Újévtől Horvátországban is az euró lesz a hivatalos fizetőeszköz

Elfogadta az euró bevezetéséről szóló törvényt a horvát parlament pénteken – közölte a horvát közszolgálati televízió (HRT). A jogszabályt 117 igen szavazattal, 13 nem szavazat ellenében, egy tartózkodás mellett szavazta meg a nemzetgyűlés...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Politikum: Fiumében találkoztak a Kárpát-medencei magyar szervezetek vezetői

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) meghívására Választások után, kihívások előtt címmel szerveztek Kárpát-medencei nemzetpolitikai konferenciát a fiumei/rijekai magyarok székhelyén, az Anna-villában. [...] A találkozón részt vett: Kelemen Hunor, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség, Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség, Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Forró Krisztián, a felvidéki Szövetség, Horváth Ferenc, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség elnöke, valamint a házigazda Jankovics Róbert, a HMDK első embere. [...] A konferencián elhangzott, hogy 2022 nemcsak Magyarországon, hanem a teljes Kárpát-medencében a választások éve...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Vendégelőadás a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken

Április 27-én, a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék meghívásának eleget téve, a bajai Eötvös József Főiskola docensei tartottak vendégelőadást az eszéki bölcsészettudományi karon. Az eszéki magyar tanszéknek többéves a kapcsolata a bajai Eötvös József Főiskolával. Az eszéki oktatók tartottak már vendégelőadásokat, tanácskozáson és más szakmai programon is részt vettek a Duna-parti magyar városban. A bajai főiskola nem bölcsész szakirányú, de a nemzetiségi komponense miatt számos olyan területen tudnak együttműködni, amely a kisebbségi nyelvoktatás módszertanáról szól, illetve magába foglalja a kisebbségi lét kérdéseit...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Kisebbségek napja Eszéken és Vukovár megyében

Az eszék-rétfalusi Népkör Magyar Kultúregyesület képviselte magyarságunkat az Eszék Város Kisebbségeinek Napján. [...] Vukovár-Szerém megyében minden évben megtartják a megyében élő kisebbségek napját. A rendezvényre a megye minden részéből érkeztek nemzetiségi csoportok, amelyek kultúrájukból és hagyományaikból, gasztronómiájukból adtak ízelítőt...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Statisztika: A szerbiai családok több mint fele egygyermekes

Szerbiában háztartásonként 1,58 gyermek van, derül ki a Köztársasági Statisztikai Intézet (RZS) szombaton közzétett adatából, ami magyarul annyit jelent, hogy Szerbiában a családok több mint felében csak egy szem gyermek van. Az adatot a családok világnapja, május 15-e alkalmából tette közzé a RZS. A családok típusát tekintve 48,9 százalékot tesz ki a gyermekes házaspárok aránya, 28,3-at pedig a gyermektelen családok aránya. 13,7 százalék a gyereket egyedül nevelő anyák aránya, 3,6 százalék azoké, ahol csak az apa neveli a gyereket. [...] A statisztikai adatok azt mutatják, hogy egyre ritkább az, hogy több generáció éljen egy fedél alatt, így a háztartások 88 százalékát csak egy család alkotja...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Az MNT tanulmányútján az újvidéki és a szabadkai továbbtanulási lehetőségeket ismerhették a résztvevők

Öt autóbuzsnyri diák érkezett a Magyar Nemzeti Tanács jóvoltából szombaton az újvidéki egyetemi városba. Hatalmas volt az érdeklődés az idei tanulmányút iránt, amelyen a vajdasági magyar középiskolások megismerhették a hazai felsőoktatási továbbtanulási lehetőségeket – hangsúlyozta Jerasz Anikó, a Magyar Nemzeti Tanács (MNT) Végrehajtó Bizottságának elnöke. Az Újvidéki Egyetem Technológiai Karán több mint 200 harmadikost fogadtak, akik Vajdaság 19 középiskolájából érkeztek. A szabadkai Műszaki Szakfőiskolán ugyanekkor 45 diák érdeklődött az észak-bácskai továbbtanulási lehetőségek iránt. [...] Újvidéken a diákokat a Technológiai Kar amfiteátrumában fogadták, ahol Halupka-Rešetar Szabina rektor-helyettes, illetve Sörös Zita, a Technológiai Kar dékán helyettese - mindketten az MTA köztestületének külső tagjai - köszöntötték az egybegyűlteket...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Nyílt nap a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken

Nyílt napot tartottak az újvidéki Bölcsészettudományi Karon, ezzel egyidejűleg pedig a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken is. A jelenléti program mellett a következő héten több, online intézménynépszerűsítő, valamint felvételi felkészítő programmal is várják az érdeklődőket. A Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéken az idén is 30 hallgató felvételére nyílik lehetőség. Húsz tanuló állami

költségen, tíz pedig önköltségen tanulhat. Toldi Éva Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék tanszékvezető, az MTA köztestületének külső tagja elmondta: Kortárs irodalmat már első évben is lehet tanulni, ez azt jelenti, hogy nemcsak a régi magyar irodalommal kezdenek a hallgatók, hanem a mai irodalmi folyamatokba is bekapcsolódhatnak, és rálátásuk lesz...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: A készülő magyar–szerb középszótár volt az MNT tanácskozásának témája

A készülő magyar–szerb középszótárt is megismerhették a résztvevők a Magyar Nemzeti Tanács által szervezett fordítástudományi konferencián Szabadkán. 2016-ban jelent meg a szerb–magyar középszótár, most a magyar–szerb készül. [...] A Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója, Virág Gábor szerint a magyar–szerb történelmi barátság miatt is fontos a nyelvtudás, a most készülő kiadvány pedig a tanügyi dolgozóknak, jogászoknak, nyelvészeknek is nagy segítséget jelent majd. [...] Rajsli Emese szerkesztő, az MTA köztestületének tagja: „Most pillanatnyilag négyen írjuk a szócikkeket, a munkamódszerünk az az, hogy a Magyar értelmező szótárt vesszük alapul, szóról szóra megyünk, megkeressük a szerb megfelelőjét. Ebben nagy segítségünkre vannak a korábban megjelent szótárak...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Bemutatták a Kívül és belül: Székelykeve című könyvet

A székelykevei Žarko Zrenjanin Általános iskola előcsarnokában rendezték meg a Kívül és belül: Székelykeve című könyvbemutatót. A könyv szerkesztői dióhéjban ismertették a könyv tartalmát, és megköszönték mindenkinek a közreműködést. A Székelykeveiek szívesen részt vettek a könyv létrehozásában - mesélte Márton Petronella, szervező. [...] A könyv szerkesztője, Raffai Judit, az MTA köztestületének külső tagja 2017-ben kezdte el a kutatást és mint mondta, kialakult egy olyan csapat, amelynek tagjai nyelvészeti és néprajzi kutatásokat végeztek a településen. [...] A kötet az Al-Duna Műhely néprajzi és nyelvészeti kutatásai alapján jött létre. A kutatómunka 2017-ben kezdődött...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Pásztor Krisztina motiváció- és tanuláskutató előadása

Izgalmas, elsősorban nőknek szóló előadást szervezett a Nemzetközi Soroptimist Klub szabadkai szervezete. A Városháza dísztermében Pásztor Krisztina motiváció- és tanuláskutató tartott előadást. A rendezvényen jótékonykodásra is lehetőség volt, az önkéntes adományokkal az emlődaganatban szenvedő nőket támogatják a szervezők...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: Díjazták Vitkay Kovács Vera operaprimadonnát

Klasszikus Zene (Muzika Klasika) díjban részesült Vitkay Kovács Vera operaprimadonna. Az elismerést hétfőn Belgrádban, a Nemzeti Színház múzeumában adták át. Az díjat tizedik alkalommal ítélték oda a zene világában nyújtott kiemelkedő művészi teljesítményért. Vitkay Kovács Vera operaprimadonna: Hogy ezt a díjat megkaptam, nagyon örülök neki...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Szociológus a hokis himnuszbotrányról: A politika mindenevő, a sportot is megzabolhatja

A sajtóban megjelenő véleményekben a bűnbakképzés köszön vissza, hiszen amikor román-magyar meccs van, akkor picit mindenki „meghülyül”, felfokozott izgalmi állapotba kerül, mondja Papp Z. Attila kutatóprofesszor, akit a napok óta gyűrűző székely hokis himnuszbotrány kapcsán kerestünk meg. Miniszterek, politikusok mentek egymásnak és koalíciós feszültség lett abból, hogy a Románia-Magyarország jégkorongmérkőzésen a szlovéniai világbajnokságon, a 2 – 4 arányban elveszített mérkőzés végén a romániai hokiválogatott székely tagjai a magyar szurkolókkal közösen elénekelték volna a székely himnuszt. [...] Papp Z. Attila, az ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpontja Kisebbségkutató Intézetének kutatóprofesszora, egyetemi tanár (Miskolci Egyetem BTK ATTI) elemezte azokat a diskurzusokat, amelyek megjelentek a román és a magyar nyelvű sajtóban az ügy kapcsán...” Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Élőlánccal tiltakoznak a marosvásárhelyi katolikus gimnázium jogi felszámolása ellen

Nem tapasztalni a jogtalanság elleni kiállás erejét – állítja a marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Gimnázium lelkésze, Balla Imre, aki szerint meglepő az iskolát övező botrány körüli csend. Szerdán az oktatók és diákok élőlánccal tiltakoznak az iskola felszámolását célzó döntés miatt. [...] Átmenetileg a Bolyai Farkas Elméleti Líceum veheti át a II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum tanárait és diákjait, miután Marosvásárhely önkormányzata rendkívüli ülésén elfogadta az RMDSZ-frakció által benyújtott, a 2021-2022-es tanév iskolahálózati struktúrája módosítására vonatkozó javaslatot...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Szociológus Napok a háborús válság jegyében

A háború okozta válsághelyzetről és annak különböző vetületeiről szóló kiállítással, előadásokkal és beszélgetésekkel zajlott a 12. Szociológus Napok második napja. Fodor Edina, az Egy tál meleg étel program koordinátora, illetve Péter Eszter, az Absolut Egyesület elnöke az ukrán menekültek számára szervezett önkéntes programokról számolt be. [...] A rendezvény második napja a Remény és reménytelenség: ukrainai menekültek Kolozsváron című kiállítás megnyitójával indult, amelyet követően a szervezők kihirdették a minden évben kiírt Venczel József-esszéverseny országos döntőjének és az önkéntesek versenyének díjazottjait. [...] Ezzel is szeretnénk támogatni a minél fiatalabbi kortól való bevonódást, a szolidaritást és a társadalmi felelősségvállalást” – mutatott rá László Éva, a Magyar Nyelvű Szociológia és Szociális Munka Intézet igazgatója...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Török Zoltán, a Kolozsvári Református Kollégium igazgatója

A Kolozsvári Református Kollégium élére tavaly ősszel új igazgató került. A Kolozs megyei tanfelügyelőségről érkező Török Zoltánnal az intézmény iskolapolitikájáról, a járvány okozta nehézségekről, az alma mater előnyeiről és a szakoktatás fontosságáról is beszélgettünk. [...] Az igazgatót általában az iskola tanári karából szokták megválasztani, most mégis másként történt. Hogyan került az iskola élére? – A kollégium volt igazgatója, Székely Árpád megkeresett előző munkahelyemen, a Kolozs megyei tanfelügyelőségen, és azt mondta, a tanári kar szeretné, ha elvállalnám az állást. [...] Olyan igazgató örökébe lépett, aki harminc évig volt az intézmény élén. Milyen kihívásként lehet ezt megélni? – Ez már a harminckettedik évem a tanügyben, sosem szerettem váltani. [...] Hogyan lehet együttműködni a többi kolozsvári magyar iskolával? Vagy túl nagy a rivalizálás, és erre nem kerül sor... – Mi senkivel nem akarunk rivalizálni. Azt akarjuk, hogy a saját dolgainkat végezzük el...” Forrás: Erdelyinapló.ro: [teljes cikk >](#)

Vincze Enikő az abortuszjogról: Ismét küzdeni kell már megoldottnak hitt dolgokért

Egyáltalán nem kizárt, hogy több európai állam, köztük akár Románia is utánozza az Egyesült Államokat, ha az amerikai legfelsőbb bíróság az abortuszhoz való jog eltörléséről dönt. „Ismét küzdeni kell egyszer már megoldottnak hitt dolgokért, mint például a reprodukív és szexuális jogok” – figyelmeztet Vincze Enikő antropológus, lakásjogi aktivista, több könyv és tanulmány szerzője a feminizmus, reprodukív jogok és társadalmi egyenlőtlenségek témakörben. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora szerint az abortusz és általában a reprodukív jogok korlátozására irányuló törekvések nem választhatók le mindarról, „ami gazdasági, politikai, társadalmi életünkben éppen kihívás számunkra. [...] Én úgy gondolom, hogy minden egyes jog megsértése tulajdonképpen sérti a személy összes jogát. Visszatérve a korábban említett érvekre, számomra mindig izgalmas, hogy politikailag hogyan konstruálják meg ezeket a problémákat...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Egy átlagember Erdély múltjából

Történelmi regénnyel jelentkezett Török Zoltán: a Remete című kötet sepsiszentgyörgyi bemutatójára csütörtök délután került sor a Bod Péter Megyei Könyvtárban. Hogy mi késztette egy történelmi regény megírására? Szekeres Attila, lapunk munkatársa kérdésére Török Zoltán elmondta, a középiskolában egy kitűnő történelemtanár oktatta, aki olyannyira megszerettette vele tantárgyát, hogy bár maga nem vált szakmabelivé, de a továbbiakban is nagy érdeklődéssel fordult a történelem felé. Regényének ötlete abból az érdeklődésből fakadt: hogyan élhetett egy átlagember azokban a nehéz időkben, amikor pusztá létéért meg kellett küzdenie a tatárjárások és a sorozatos pestisjárványok közepette, és közben nagy történelmi események zajlottak körülötte...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Centenáriumát ünnepelte a Romániai Magyar Dalosszövetség

Kétnapos rendezvényen ünnepelte létesítésének századik évfordulóját a hétfvégén a Romániai Magyar Dalosszövetség (RMD). Pénteken a Házsongárdi temetőben koszorút helyeztek el Guttman Mihály, az RMD örökös tiszteletbeli elnökének sírjánál, majd rövid séta indult Guttman Szabolcs műépítész vezetésével a belvárosban, érintve a piarista, a Szent Mihály- és a ferences templomot. Szombat délelőtt tudományos ülésszakot szerveztek a református kollégium dísztermében, ahol tizenöt előadás vázolta fel az erdélyi magyar kórusmozgalom múltját és jelenét. Ahogy azt Tóth-Guttman Emese RMD-elnöktől megtudtuk: az erdélyi kóruskultúra múltját bemutató, az ülésszakon elhangzott dolgozatokat könyv formájában adják ki. [...] Kora délután az Alsóvárosi Református Egyházközség zsúfolásig megtelt templomában színvonalas kóruskoncerttel zárult a centenáriumi rendezvény, amelynek keretében hét erdélyi kórus kizárólag magyar szerzők műveit adta elő...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Demográfusok véleménye a kárpátaljai magyarság lélekszámáról

A háború kitörésének következtében jelentős migrációs folyamatok indultak be Ukrajnában. Több millióan hagyták el az országot, és a belső menekültek száma sem kevesebb. A migrációs folyamatok Kárpátalját sem kerültk el, és sokan találgatják, hogy mennyi lehet jelenleg a kárpátaljai magyarság száma. Kérdéseinkkel Molnár Józsefet és Molnár D. Istvánt, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai

Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszékének oktatóit, demográfusokat, az MTA köztestületének külső tagjait kerestük meg. [...] Legutóbb 2017-ben voltak nagyobb és átfogóbb kutatások, melyek a kárpátaljai magyarok számának meghatározására irányultak. Ezek közül a Migrációs kutatás 136 ezerre, a Summa 2017 pedig 130 ezer főre becsülte a kárpátaljai magyarság lélekszámát...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Recenzió: Beregszász – Erzsébet királyné városa

Nem mindennapi könyv látott nemrég napvilágot a Kárpátaljai Spektrum sorozat legújabb köteteként. Szerzője ugyanis az a Dalmay Árpád, aki elkötelezett lokálpatriótaként az elmúlt évtizedekben a városban jelenleg található öt szobor, három emlékmű és hetven emléktábla jelentős része elkészítésének a kezdeményezője volt. A Beregszász – Erzsébet királyné városa című munka régi képeslapok, fényképek, korabeli újságok segítségével mutatja be a több mint 950 éves várost, és annak hányatott sorsát. Ily módon régi adósságot sikerült törlesztenie a szerzőnek, illetve a sorozatszerkesztő Kovács Sándornak, hisz hasonló kiadványok a megye más városairól – többek között Ungvárról és Munkácsról – már korábban megjelentek...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Lődár Jenő görögkatolikus áldozópap

A papi hivatás komoly elköteleződést kíván, egy szabadon választott döntést Isten és az emberek szolgálatára. Lődár Jenő görögkatolikus áldozópap már gyermekként eldöntötte, hogy a papi hivatást választja. [...] Felsőveresmarton (Nagy-ko-pány) születtem, amely egy többségében szlávok lakta település. Ötéves voltam, amikor Mátyfálvára költöztünk, ott már magyar közegben nevelkedtem. [...] Magyarországi tanulmányai után automatikus volt a hazatérés? – Számomra ez akkoriban nem volt kérdés. Tudtam, hogy haza kell jönnöm...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Íme, a masszív szlovák családtámogatási tervezet

A nagyon komoly, gyermekeként 200 eurót jelentő, összesen 1,3 milliárd eurós csomag két részből áll: egyszeri, illetve hosszú távú intézkedésekből. A részleteket Igor Matovič pénzügyminiszter mutatta be az RTVS 5 perc múlva 12 című műsorában. A parlamenti jóváhagyásra váró tervezet a következő...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Ökológiai katasztrófa a Sajón

Három hónapja megállíthatatlanul ömlik a szennyezett bányavíz a Sajó folyóba. A hivatalok és minisztériumok egymásra mutogatnak, a rendőrség feljelentés alapján nyomoz, de a folyó élővilágát súlyosan mérgező bányavíz egyre csak ömlik, még nagyobb mennyiségben, mint februárban. A helyi horgászszövetség tagja tehetetlen dühében és végső elkeseredettségében a folyón történt ökológiai katasztrófa kapcsán a hatóságok tétlensége miatt az Európai Bizottság elé viszi az ügyet. [...] Kelet-Szlovákia legnagyobb folyójában, a Sajóban tehát már nincs élet, a szemünk előtt múlt ki...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Előadás: A felvidéki lelkészképzés története napjainkig

Somogyi Alfréd, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja, az MTA köztestületének külső tagja „A felvidéki lelkészképzés története napjainkig” címmel Rimaszombatban, a Mádl-Schuster-Erdélyi találkozó emlékezés-konferenciáján tartott előadást. [...] A csehszlovák államnak azonban feltételei voltak, mégpedig a hűségeskü, a szlovák egyházmegye, az önálló egyház és hogy szakítsák meg a kapcsolatot Magyarországgal. Ez utóbbi alatt azt is értették, hogy a Magyarországon végzett teológusok nem tudtak szolgálatba állni a Felvidéken. A saját lelkészképzés elindítását tehát az állam generálta kényszerhelyzet tette szükségessé. [...] Az elmúlt száz esztendő felvidéki lelkészképzése kapcsán kifejtette, most van az infrastrukturális szempontból a legideálisabb helyzetben, csak hogy egyre kevesebb a jelentkező, nem vonzó a fiataljaink számára a lelkészi hivatás...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Interjú: Cséfalvay Zsolt, logopédus

Szlovákiában ma 20%-kal több az agyi érkatasztrófát szenvedett betegek száma, mint öt éve, és több mint egyharmaduk többé nem tud visszatérni az addigi életéhez, mert mozgásában vagy/és beszédképességében korlátozott. Utóbbiakkal, az afáziás betegekkel foglalkozik Cséfalvay Zsolt logopédus professzor, a pozsonyi Comenius Egyetem Pedagógiai Kara logopédiai tanszékének vezetője. [...] Apai ágon nagyon régi pozsonyi családból származom, édesapám a Duna utcai gimnáziumban volt negyven évig testnevelőtanár, mostanáig tizenhat Cséfalvay érettségizett ott. Édesanyám a csallóközi Dióspatonyról származott, de fiatalon felkerült Pozsonyba. Mi már háromnyelvűen nőttünk fel... [...] A néphit szerint a gyermekkorai beszédhibák mögött valamilyen trauma keresendő. A dolog sokkal összetettebb, általában agyi diszfunkció áll a háttérben, a fejlődéses beszédhibák esetében ezek

kimutathatatlan sérülések is lehetnek. A felnőttkori beszédzavarok eredete könnyebben meghatározható, mert mindig egy konkrét agyterület sérülésével függnek össze...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Esterházy-emlékünnepet tartottak a komáromi Marianum Egyházi Iskolaközpontban

2022. május 15-én arra a történelmi értékű emberemelő tette emlékezünk, amikor éppen 80 évvel ezelőtt gróf Esterházy János egyedülként nemet mondott a zsidótörvényre. Ennek tiszteletére a komáromi Marianum Egyházi Iskolaközpontban nagyszabású ünnepségre került sor, az Esterházy Akadémia, valamint a Felvidéki Értéktörzök társ szervezésében. Az ünnepségen emléktáblát avattak, melynek leleplezése és megáldása május 13-án történt. Az iskolaközpont főépületének előterében elhelyezett, gróf Esterházy Jánost ábrázoló dombormű Turi Török Tibor szobrászművész alkotása és ajándéka...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Film egy feledésbe merült robbantásról

Tornalján viszont nem emlékeznek már Hancsovszky Bélára, aki gránátot dobott be a rendőrőrs ablakán 1945-ben, a magyarokat ért megtorlások ellen tiltakozva. A 19 éves fiút halálra ítélték. Történetét a Fórum Kisebbségtudományi Intézet filmesíti meg. A műfaj investigatív dokumentumfilm, amelyben a történészek kutatásait játékfilmes elemekkel színezik, hazai magyar színészek közreműködésével. A korhű ruhák, kellékek költségeire azonban nem elég a támogatás, ezért közösségi finanszírozásból szeretnék biztosítani ezeket. Harminc napon át bárki hozzájárulhat a film sikeréhez, amelynek rendezőjével, Laczkó Sándorral beszélgettünk. [...] Négy évvel ezelőtt Simon Attila történész, az MTA külső tagjának ötlete volt, hogy a felhalmozott tudásanyagot a nyilvánosság elé tárjuk, közérthető módon...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

A Reviczky Társulás „Őrizzük kőbe vésett emléküket” című kiadványának keresztelője

Május 12-én került sor a lévai Reviczky Házban a helyi Reviczky Társulás újabb kiadványának, Müller Péter Őrizzük kőbe vésett emléküket című könyvének ünnepélyes bemutatására, melyre Pető Tibor, Magyarország meghatalmazott pozsonyi nagykövete jelenlétében került sor. [...] Ezt követően Ševeček Judit, a Reviczky Társulás titkára mutatta be a könyvet. Megtudhattuk, hogy a bemutatott kiadvány elsősorban a híres lévaiak sírhelyeit megőrző mozgalomnak kíván emléket állítani, s nem titkolt szándéka, hogy a védett sírok gondozásának folyamatosságát biztosítva minél több fiatal állítson majd az ügy mellé...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Emlékkiállítás Konkoly-Thege Miklós születésének 180. évfordulója alkalmából

A világhírű csillagász - polihisztor, Konkoly-Thege Miklós születésének 180. évfordulója alkalmából nyílt meg a jeles tudós által Ógyallán alapított csillagda utódintézményétől kölcsönzött emlékkiállítás a komáromi Kultúrpalota földszinti termében. A Csillagoknak tündöklő barátja című tárlatanyag az Ógyallán működő Szlovák Központi Csillagvizsgáló Konkoly-Thege Miklós Múzeuma, a Szlovák Tudományos Akadémia Földtani Intézetének Geomagnetikai Observatóriuma, a Szlovák Hidrometeorológiai Intézet, valamint a Duna Menti Múzeum és magánszemélyek összefogásából született...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: Kisebb falu, mégis stabil alapiskola

A Katona Mihály Alapiskola annak ellenére tud régóta egységes és egyenletes színvonalat képviselni, hogy egy viszonylag kis faluban, a bő 1100 fős Búcsón működik. Habár a búcsi alapiskolát sem kímélte a koronavírus, Győző Andrea igazgató szerint jól vészték át a járványidőszakot. A tananyaggal szerencsére nem nagyon maradtak el, s ha maradt is még bepótolni való, az szerinte kezelhető probléma. Búcsón a tavalyi év végi adat szerint 1130-an laknak. A hasonló nagyságú szlovákiai falvak közül sok helyen még iskola sincs, míg e Duna menti településen jelenleg 117 tanulójuk van, sőt, eddig gyakorlatilag még sosem voltak 100-nál kevesebben...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)